

Dosarul nr. 2rac-114/2022
2-19094301-01-2rac-24052022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: O. Dvornic)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vega-L”, intervenient accesoriu Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la obligarea strămutării rețelei de apeduct și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 aprilie 2019, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (SA „Apă-Canal Chișinău”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vega-L” (SRL „Vega-L”), intervenient accesoriu Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la obligarea strămutării rețelei de apeduct și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că în urma inspectării la fața locului a rețelei de apeduct din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, de către reprezentanții SA „Apă-Canal Chișinău” a fost constatat faptul încălcării de către SRL „Vega-L” a distanței normative stabilite de normele în vigoare prin amplasarea construcției terasă de vară cu elemente din beton armat în imediata apropiere de conducta cu D-300 mm.

A specificat că la 09 octombrie 2018, conform procesului-verbal de constatare nr. 23/18 întocmit de SA „Apă-Canal Chișinău” s-a constatat că construcția care aparține SRL „Vega-L”, se află în imediata apropiere de conducta de apeduct cu

D-300 mm, fapt ce constituie încălcare a prevederilor normativului NCM B.01.03-2005.

A relatat că în scopul înlăturării încălcării depistate a fost întocmită prescripția nr.16/18 din 09 octombrie 2018 prin care s-a cerut pârâtului, în termen de 15 zile, demolarea construcției amplasate în zona de protecție a distanței prevăzute în normativ. Totodată, întru soluționarea pe cale amiabilă a litigiului SA “Apă-Canal Chișinău” a expediat în adresa pârâtului reclamația nr.01-406 din 22 februarie 2019, prin care, repetat, a solicitat de la pârât demolarea construcției terasă de vară cu elemente din beton armat amplasate în zona de protecție a conductei cu D-300 mm din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, în termen de 30 zile.

Reclamația a fost recepționată de către pârâtă la 28 februarie 2019, fapt confirmat prin avizul oficiului poștal din 28 februarie 2019, până în prezent nu au primit răspuns, iar cerințele înaintate nu au fost satisfăcute.

A mai menționat că, urmare a impedimentelor create prin amplasarea imobilului pe rețeaua de alimentare cu apă, se limitează accesul operatorului și posibilitatea intervenirii pentru efectuarea lucrărilor de reabilitare a apeductului. Mai mult, acest fapt, creează, un pericol iminent de întrerupere a procesului de prestare continuu și calitativ a serviciului public consumatorilor din sectorul vizat, iar în cazul avariei acestei conducte, poate duce chiar la cauzarea de prejudicii materiale, atât persoanelor fizice cât și furnizorului.

A mai relatat că normativelor în construcții NCM B.01.03-2005 „Planuri generale ale întreprinderilor industriale”, pct. 4.6, tab. 9 și СНиП 2.07.0189, pct. 7.23, tab. 14, distanța minimă de la construcție până la rețelele de alimentare cu apă, care urmează a fi respectată la edificarea acestora, constituie 5,0 m, iar pentru rețelele de canalizare - 3,0 m.

Totodată, conform prevederilor pct. 4.2.1. al Regulamentului de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău, aprobat prin Decizia CMC nr.5/4 din 25 martie 2008: „pe traseul rețelelor ce aparțin sistemului public centralizat de alimentare cu apă și de canalizare este interzisă amplasarea de construcții provizorii sau definitive (permanente).

A solicitat admiterea acțiunii și obligarea SRL “Vega-L” să demoleze construcția amplasată în zona de protecție a conductei de apeduct cu D-300 mm, din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, cu respectarea distanței normative precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior pe parcursul examinării cauzei reclamantul a depus cerere de concretizare prin care a solicitat obligarea SRL “Vega-L” să strămute pe cont propriu, rețeaua de apeduct cu D-300 mm, din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, la o distanță normativă cu respectarea documentației de proiect corespunzătoare precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 24 decembrie 2020 prin intermediul poștei electronice, SA “Apă-Canal Chișinău”, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu

emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea, încasarea taxei de stat pentru examinarea cererii de apel din contul intimatului.

Prin decizia din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de SA „Apă-Canal Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 25 alin. (1) și (2) al Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, art. 10 alin. (2) și (3) al Legii nr. 272 din 10 februarie 1999 cu privire la apa potabilă, pct. 4.2.1 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău, aprobat prin decizia nr. 5/4 din 25 martie 2008 a Consiliului mun. Chișinău, art. 179 Codul Contravențional, Colegiul a conchis că instanța de fond just a respins acțiunea, or, în speță, reclamanta-apelantă pretinde la obligarea SRL „Vega-L” să strămute pe cont propriu, rețeaua de apeduct cu D-300 mm, din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, la o distanță normativă cu respectarea documentației de proiect corespunzătoare, însă nu a fost prezentat un proces verbal de stabilirea a vinovăției pârâtei SRL „Vega-L” pentru încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare.

Colegiul a învederat că SA „Apă-Canal Chișinău” a sesizat Pretura sectorului Buiucani privind atragerea la răspundere contravențională în conformitate cu art. 179 Codul Contravențional, iar prin răspunsul nr. 02-1061/18 din 20 noiembrie 2019, Pretura sectorului Buiucani a informat că nu are temei pentru atragerea la răspundere contravențională conform art. 179 Codul Contravențional a agentului economic vizat.

Totodată, instanța a relevat că Pretura sectorului Buiucani a confirmat faptul că SRL „Vega-L” a executat lucrări de reconstrucție a magazinului, încăperilor auxiliare, barului și terasei de vară din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, însă aceste lucrări, conform Legii nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării construcției existente și instalarea mobilierului urban nu necesită certificat de urbanism pentru proiectare și autorizație de construcție.

Concomitent, a evidențiat că decizia Consiliului mun. Chișinău „Cu privire la darea în arendă a unor loturi de pământ din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău nr. 16/31-19 din 21 aprilie 2003” prin care s-a permis SRL „Vega-L”, edificarea unei terase de vară, este în vigoare, nefiind contestată.

Colegiul a atestat că la materialele cauzei nu au fost anexate careva probe, care, ar confirma că SRL „Vega-L” a efectuat construcția cu încălcarea zonei de protecție sanitară prin amplasarea imobilului din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău în imediata apropiere a conductei de apă cu D-300 mm, or, din înscrisul anexat la materialele cauzei, și anume procesul verbal de constatare nr. 23/18 din 09 octombrie 2018, nu se confirmă acest fapt.

Instanța de apel a subliniat că sunt neîntemeiate și argumentele apelantei, precum că instanța de fond nu a motivat suficient hotărârea, or, din materialele cauzei se atestă că instanța de fond s-a expus asupra tuturor argumentelor, și just a ajuns la concluzia netemeinicii pretenției reclamantei apelante.

La 19 aprilie 2022, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 decembrie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 25 februarie 2022 (f.d.89-90), astfel, recursul declarat la 19 aprilie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 24 mai 2022, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității recursului, intimații nu au depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 07 septembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *Garda Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurentul nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 239 Cod de procedură civilă, statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În sensul art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate

suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În debut, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că instanța de apel adoptând soluția pe caz, nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, nu a elucidat toate circumstanțele esențiale ale cauzei, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții premature, prin ce se impune casarea deciziei cu trimiterea acesteia spre rejudecare în instanța de apel.

Din recursul declarat de rezultă că SA „Apă-Canal Chișinău”, își exprimă dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de apel invocând că concluziile instanței sunt în contradicție cu materialele cauzei.

Actele cauzei denotă că, în urma inspectării la fața locului a rețelei de apeduct din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, de către reprezentării SA „Apă-Canal Chișinău” a fost constatat faptul încălcării de către SRL „Vega-L” a distanței normative stabilite de normele în vigoare prin amplasarea construcției terasă de vară cu elemente din beton armat în imediata apropiere de conducta cu D-300 mm.

În scopul înlăturării încălcării depistate a fost întocmită prescripția nr.16/18 din 09 octombrie 2018 prin care s-a cerut pârâtului, în termen de 15 zile, demolarea construcției amplasate în zona de protecție a distanței prevăzute în normativ. Totodată, întru soluționarea pe cale amiabilă a litigiului SA “Apă-Canal Chișinău” a expediat în adresa pârâtului reclamația nr.01-406 din 22 februarie 2019, prin care, repetat, a solicitat de la pârât demolarea construcției terasă de vară cu elemente din beton armat amplasate în zona de protecție a conductei cu D-300 mm din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, în termen de 30 zile, însă cerințele înaintate nu au fost satisfăcute.

Colegiul a reținut că aprecierea instanței de fond privind respingerea cerințelor invocate de reclamant, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept a cauzei sunt întemeiate, or, nu a fost prezentat un proces verbal de stabilirea a vinovăției pârâtei SRL „Vega-L” pentru încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare.

La caz, conform procesului-verbal de constatare nr. 23/18 din 09 octombrie 2018, întocmit de SA „Apă-Canal Chișinău” s-a constatat că construcția care aparține SRL „Vega-L”, se află în imediata apropiere de conducta de apeduct cu D-300 mm, fapt ce constituie încălcare a prevederilor normativului NCM B.01.03-2005.

Or, în speță, reclamanta-apelantă pretinde la obligarea SRL “Vega-L” să strămute pe cont propriu, rețeaua de apeduct cu D-300 mm, din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, la o distanță normativă cu respectarea documentației de proiect corespunzătoare, însă nu a fost prezentat un proces verbal de stabilirea a vinovăției pârâtei SRL „Vega-L” pentru încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare.

Instanța de apel a învederat că, SA „Apă-Canal Chișinău” a sesizat Pretura sectorului Buiucani privind atragerea la răspundere contravențională a în conformitate cu art. 179 Codul Contravențional, iar prin răspunsul nr. 02-1061/18 din 20 noiembrie 2019, Pretura sectorului Buiucani a informat că nu are teme

pentru atragerea la răspundere contravențională conform art. 179 Codul Contravențional a agentului economic vizat.

Totodată, instanța a relevat că Pretura sectorului Buiucani a confirmat faptul că SRL "Vega-L" a executat lucrări de reconstrucție a magazinului, încăperilor auxiliare, barului și terasei de vară din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău, însă aceste lucrări, conform Legii nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării construcției existente și instalarea mobilierului urban nu necesită certificat de urbanism pentru proiectare și autorizație de construcție.

Subsidiar, Colegiul a reținut că, la materialele cauzei nu au fost anexate careva probe, care, ar confirma că SRL "Vega-L" a efectuat construcția cu încălcarea zonei de protecție sanitară prin amplasarea imobilului din str. Alba Iulia, 7, mun. Chișinău în imediata apropiere a conductei de apă cu D-300 mm, or, din înscrisul anexat la materialele cauzei, și anume procesul verbal de constatare nr. 23/18 din 09 octombrie 2018, nu se confirmă acest fapt.

Astfel, instanța a apreciat critic, ca fiind declarative, irelevante speței și fără suport probatoriu, argumentele invocate de către apelant.

Or, în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că atât prima instanță cât și instanța de apel au adoptat hotărâri premature, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de apelant și intimat în coroborare cu cumulul de probe prezent la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

La caz, Colegiul învederează că instanța de apel a concluzionat că probele cauzei combat argumentele apelanților, or, nu a verificat relevanța argumentelor aduse de aceștia în susținerea apelului.

Astfel, indicând că procesului-verbal de constatare nr. 23/18 din 09 octombrie 2018, precum și prescripția nr. 16/18 din 09 octombrie 2018 întocmite de către reprezentanții SA „Apă-Canal Chișinău”, prin care s-a constatat că construcția, de tip terasă de vară, care aparține SRL "Vega-L" și care se află în imediata apropiere de conducta de apeduct cu D-300 MM, fapt ce constituie încălcarea prevederilor normativului NCM B.01.03-2005, nu sunt probe care să confirme că pârâtul/intimat a efectuat construcția cu încălcarea zonei de protecție sanitară.

Prin urmare, în speță este cert, că instanța de apel a examinat cauza superficial, fără a verifica argumentele apelanților, fără a verifica situația de fapt expusă, în partea ce ține de respectarea zonei de protecție a rețelelor de apeduct la momentul amplasării acestei terase de vară.

Astfel, reieșind din cele supra relatate, Colegiul constată că decizia instanței de apel a fost adoptată prematur, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de apelant și intimat în coroborare cu cumulul de probe prezent la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În atare condiții, instanța ierarhic inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a verifica circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei. Mai mult, instanța de apel era obligată de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei, probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. CEDO, în cauza Suominen vs. Finlanda, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza Van de Hurk v. Olandei, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza Dulaurans v. Franței, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CEDO nu își propune să garanteze drepturi

teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza Artico v. Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea adoptată.

Dreptul de a fi auzit, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de

judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Se casează decizia din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vega-L”, intervenient accesoriu Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău cu privire la obligarea strămutării rețelei de apeduct și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat